

NOTIFICATIE.

Van wege het Gemeente Bestuur wordt bij deze bekend gemaakt, dat ingevolge het geresolveerde ter vergadering van voorn. Bestuur in dato 27 Mei j. l., de prijs of taxa van het Brood tot zoolang daarin geene verandering zal worden gemaakt, is bepaald, als:

Van een BROOD, moettende wegen 7 Onzen en 1 Lood, op 8 Centen.

Van een dito, moettende wegen 3 Onzen en 1½ Lood, op 4 Centen.

en voorts, dat de prijs van het Vleesch gelaten is op den voet, als zulks bij de laatste bekendmaking is bepaald geweest.

Wordende aan alle Broodbakkers en Slagters wel uitdrukkelijk aanbevolen, zich daarna stiptelijk te gedragen, op poene als tegen de overtreders is vastgesteld.

En is de Ratjuw en Commissaris van Politie met de strikte handhaving dezer belast.

Paramaribo den eersten Junij 1830.

De fungerende Secretaris,
G. S. DE VEER.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIS den 24ten Februarij.

De Constitutionnel bevat heiden een artikel, het welk hij met den titel *grootte ontdekking* bestempeld, en waarin hij vermeent eindelijk het bestaan en de woelingen en plannen de Jesuitische factie klaar aan den dag gelegd te zien. Derzelver voornaamste aanvallen, zegt hij, zijn tegen Frankrijk gerigt, omdat dit land eenmaal verlangd en verslaafd, de grootste hinderpaal tegen de veroveringen van het absolutismus uit den weg geruimd zoude zijn. Het brandpunt der zamenspanning moest men natuurlijk wenen zich te Rome te bevinden, en evenwel bevat die stad, even als de verdere hoofdsteden van Europa slechts korrespondenten en werktuigen, maar de volgende bijzonderheden, ons door eenen onzer korrespondenten te Munich medegedeeld, hebben eindelijk den geheimzinnigen sluier opgeheven.

„Een jonge Deutsche natuurkundige, kweekeling van de Universiteit van Jena, deed in den laatstleden voorzomer eene reis in het Alpische gebergte; hij doorkruiste den berg St. Bernard, toen een schrikkelijk onweder hem noodzaakte zijne wetenschappelijke navorschingen te staken en eene schuilplaats in het gesticht te zoeken. Een huisbediende van het geleide hem in een klein en flauw verlicht vertrek; de doorgestane vermoeienis dompeld hem welk in den slaap; reeds was hij eenige uren in de rust, toen eene buitengewone stemmen hem deed ontwaken. Hij vernam een zeer levendig gesprek in het naast gelegen vertrek, en dit slechts door een dun beschoot van het zijne afgescheiden zijnde, zoo stelde zulks hem in staat dit gesprek gemakkelijk te volgen.

„Het oogenblik is nog niet gekomen, zeide een der sprekers, de Kamers zijn nog bij een; de aanneming van het budget is noodzakelijk, maar na den afloop der zitting zal de prins (Polignac) de teugels der administratie aanvaarden. Dit zal een groote stap zijn tot het herstel der goede orde, er zal niets meer noodig wezen dan veerkracht; de prins is doordrijvend van aard, zijn geloof is vast en sterk, wij kunnen op zijne koppigheid rekenen. Velle was te staatkundig, wij hadden iemand noodig, die alles op het spel zette, wij hebben hem gelukkig gevonden.

„Dat is waar, hernam eene andere stem, de contra-revolutie kunnen niet anders bewerkstelligd worden, dan even als de revolutie, door geweld en schrik. Welke schoone gelegenheden zijn er sedert 1814 verloren gegaan. Maar de vijand wijt veld in het algemeen gevoelen. Zoo wij langer draalden, zou de overwinning onmogelijk worden; nu moet er een einde aan maken.

De sprekers onderhielden zich eenigen tijd meer fluisterend, en de jonge natuurkundige vatte slechts hier en daar eenige losse woorden, zoo als de namen van Roothaan, d'Ollery, Vaulchier, Latil en Baron van Damas.

Het gesprek werd wederom meer levendig. Men sprak uit de hoogte van de soevereinen van Europa die bij tijd en wijle eenigen schijn van onafhankelijkheid aannamen, en de best ontworpen, maatregelen vrijdelden. Men beklagde zich luid over het gedrag van den Koning van Beieren, die zoo menige welgegronde hoop had te leur gesteld. Men roemde het gedrag der Katholieke geestelijkheid in de Nederlanden, die onder een protestantschen vorst het moem van het liberalismus had aangeschoten, een raad haar wijselijk gegeven en door haar opgevoigd. Aan don Miguel en Koning Ferdinand werden eenige spotachtige lofuitingen toegezwaaid. Metternich en lord Wellington werden aangewezen als goede, doch kortzigtige lieden, welke men gemakkelijk kon leiden door het vleijen van hunne ijverzucht en ijdelheid. Met verstoordheid voerden men uit tegen Rusland en Pruisen, en er werd besloten die landen met kracht aan te grijpen.

De algemeene opmerkingen, werden gevolgd door berigten uit de onderscheidene hoven van Europa; zij schenen gerigt tot zekeren persoon, die er aantekeningen van hield, en derelve vervolgens voorlas. Deze gaf grooten lof aan den Hertog van Modena, wegens het herstellen der censuur in zijne staten, doch ontving met wroef de bijzonderheden van het bezoek, door den Koning van Beieren, tijdens deszelfs verblijf te Rome in de maand maart, bij den heer de Chateaubriand afgelegd. Hij overhandigde eenige depeches voor de Jesuiten van Milaan en Sardinië, en behield voor zich zelve eenige orders, welke aan het huis van Friburg medegedeeld moesten worden. „Het belangrijkste, zeide hij ten slotte, is ons meester te maken van de opvoeding der tot het gebied hestemde Pruisen.

De jonge natuurkundige, zich eenige uren later met deze zelfde personen aan tafel bevindende, werd aldaar ontwaard, dat een voormalig Fransch minister, die zich op de Zwitsersche grenzen onthoud, voor de provincie van Frankrijk de luitenant-generaal van het opperhoofd der Jesuiten was, en dat zijne voornaamste agenten waren de pastoor van Geneve, de heer d'Ollery voormalig diplomatiek agent van Beieren te Bern, en de vader in het gesticht van St. Bernard, alwaar van tijd tot tijd bijeenkomsten gehouden werden. Op zijne verdere reizen had onze jonge natuurkundige dezelfde personen wederom bijeen in de herberg van de stad Brigg ontmoet.

Dezer dagen heeft er alhier eene der stoutste ontvoeringen, van welke men zich een denkbeeld kan maken, plaats gehad. Eene moeder bevindt zich met hare drie dochters in eenen fiacre; ter plaatse van derzelver bestemming gekomen, houdt het rijtuig stil, de koetsier stapte van den bok, opent het portier, en rijkt de moeder de hand om af te stappen. Nauwelijks is de oude dame het rijtuig uit, of een welgekleed jong heer vliegt op den bok, grijpt de tengels en den zweep over de paarden leggende, verdwijnt hij in vollen galop, ondanks het geroep en geschreeuw zoo van den koetsier als van de ontselde moeder, met de drie nog in het rijtuig gezeten juffers. Men denkt dat de jonge gelant, op eene der dochters verliefd, geen beter middel heeft geweten, om het voorwerp zijner liefde te bemagtigen.

MENDELWERK.

UITTREKSEL UIT EEN REISVERHAAL
IN NOORDELIJK EN CENTRAAL
AFRIKA.

(Bijdrage tot de Land- en Volkenkunde).

(Vervolg en Slot van No. 44.)

Het tegenwoordig rijk van Hussa is eerst door den vader des tegenwoordigen beheerschers gesticht. Het volk, dat het Islamismus volgt, staat onder de heerschappij van eenen Sultan, den zoon des stichters van dit rijk, wiens naam is Bello. Het hoofddoel van Clapperton was handels-verbindtissen aan te knopen. Hij werd ook door den Sultan op de minzaamste wijze ontvangen, die ook veel gevoel en vatbaarheid had voor europesche civilisatie; en verliet Siuata weder met de beste hoop, dat zijne pogingen in dit opzigt door eenen gewenschten uitslag bekroond worden. En het was dan ook na de terugkomst in Engeland, dat deze gewenschte uitslag aanleiding gaf tot de tweede reis, tot welke hij nu overgegaan is.

De tweede reis van Clapperton werd spoedig na zijnen terugkeer van de eerste reis ondernomen. Hij was nog niet de beschrijving der eerste bezigt, toen hij van den minister der marine lord Bathurst

de roeping kreeg, langs eenen anderen weg, van de westkust, de Baai van Benin, naar Hussa in het rijk van den Sultan Bello door te dringen, om handelsbetrekkingen aan te knopen. De reis in den vorm van een dagboek, is in hoofdstukken naar de bijzondere hoofdstationen ingedeeld. Het is der moeite waardig dezelve te doorloopen; ten einde de uitbreidingen en ontwikkelingen welke de land- en volkenkunde door dezelve verkregen heeft, te kunnen merkbaar doen worden. — Het eerste hoofdstuk: behelst de reis van Bodugry over het Kong-gebergte, naar de stad Eylo of Kotunga, de hoofdstad van het Rijk Youriba. Dit gedeelte der reis is geheel nieuw, geen Europeër voor Clapperton heeft nog ooit deze reis gedaan. De plaats Bodugry, van welke men uitreisde ligt aan de mond der rivier Lagos, en de weg werd nu steeds in noord-oostelijke rigting voortgezet. De een plaats volgde de andere op, en men ontmoete al voorttrekkende stad op stad, sonder van 8 tot 10,000 inwoners. Iedere stad of plaats heeft haren eigen bestuurder of opperhoofd Caboccer genaamd, die voor de ontvangst en herberg der vreemden zorgen moet. Deze ontvangst was altijd gastvrij; drommen van nieuwsgierigen stroomden toe, om den Witten man te zien, die voor de allereerste reis tot hen kwam, en, zegt de schrijver, wij waren reeds acht dagen voortgereisd en hadden tienmaal van dragers gewisseld, zonder de allergeingste kleinigheid van onze goederen te verliezen. Het land is heuvelachtig, dan eens open en vlak, dan eens met bosch bedekt, slechts eenmaal moest men een rotsachtig gebergte overtrekken. Vervolgens bereikte men de stad Katunga; een reisgenoot was reeds onderweg gestorven; alle waren ziekelijk geworden. Het tweede hoofdstuk: behelst het verblijf te Katunga. De stad is de verblijfplaats des Konings van Youriba, die den reiziger zeer vriendelijk opnam; de staatsregeling is zuiver Despotisch, maar de administratie is daarom toch niet tyrannisch; het volk heeft weinig van het Negergelaat, de lippen zijn niet dik en de neus niet plat; zij vereeren eene Godheid, die door hen met offers geëerd wordt, welke naar men zegt somtijds menschen-offers zijn. Dit volk heeft eene soort van schouwspelen, ook een beginsel van beeldende kunst; diereengevechten, zoo als die van den slaag Boa Constriotor met den leeuw, zijn de voorwerpen dier vertooningen. Hunne kleedingstukken vervaardigen zij zelve. De Koning heeft eene zeer groote menigte vrouwen, over welke eene gesnedene het bevel of opzigt voert. De huizen zijn van leem. De Caboccers, dat is zoo wat een soort van Burgemeesters, hebben hooger rang en betere woonhuizen; zij moeten eenmaal 's jaars naar de hoofdstad komen.

Het derde hoofdstuk brengt den reiziger van Katunga naar Bousa aan den Niger, alwaar Mungo Park het leven verloor. Ook dit gedeelte der reis gaat door tot hietoe onbekende gewesten. Verder gaande, bereikte men Kiana, welke plaats onder een opperhoofd stond, die zich Sultan noemt. Het is eene hoofdplaats der Caravannen, die van Hussa en Bornu naar de Ashanties trekken. Het behoort tot het rijk van Borgu. De escorte van den Sultan bestond in een dozijn jonge meisjes, die met speren gewapend waren en voor zijn paard uitliepen. Daags na de afreis van Kiana, ontmoette men de Caravane van Hussa; zij was meer dan duizend man sterk, met vele vrouwen, paarden en ossen. Vervolgens kwam men tot Mawu, eene aanzienlijke stad, met muren en poorten, en de zetel van eenen Stadhouder. Op den weg zag de schrijver den Kongkomic-boom, eene parasitische plant, uit welke het gift voor de pijlen bereid wordt, naar men zegt. Mawu is de hoofdstad eener provincie van het rijk Borgu, en wordt berekend op 15 tot 20 duizend inwoners. De straten zijn ruim en luchtig; de huizen hebben den vorm van ronde hutten of tenten. De inwoners zijn deels Heidenen, deels belijders van den Islam; zij zijn een naar het uitwendige wel beschaaft volk, en zouden niet ongenegen zijn om handel te drijven met de Europeërs, vooral in manufacturen en voorwerpen van opschik of weelde. Na eene reis van twee dagen bereikte men Bussa aan den Niger of Joliba, welke plaats alhier den naam van Quorra draagt. De stad is de zetel van een Sultan, met wien Clapperton vele verhandelingen had.

Het vierde hoofdstuk bevat de reis van Bussa over de Quorra door Zegga naar de stad Kano. De Quorra over welke Clapperton, na zijne afreis van Bussa, met eene soort van pont, zich liet overzetten, heeft hier een rotsig bed en vormt cascades. Deze rivier maakt de greuslijn uit van het rijk Borgu, tot hetwelk Bussa behoort. De bewoners van Borgu worden dikwijls als roofzuchtig afgeschilderd.

Clapperton verhaalt, dat hij alhier in kennis geraakte met eene voornam en rijke weduwe, die

zich zeer opdringend jegens hem betoonde; het zonde slechts van hem afgehangen hebben, haar te huwen. De verdere weg ging nu in eene noord-oostelijke richting naar het landschap *Nyffe*, een geweldig handelsland, overal bewoond en bebouwd. De steden *Wampon*, *Guari* en *Zaria*, de hoofdstad van *Zegzeg*, zijn aandelijke plaatsen. Daarna kwam de reiziger te *Kano* aan, en bereikte hier het punt tot zoo ver hij op zijne eerste reis doorgedrongen was.

Het vijfde hoofdstuk bevat het verhaal der reis van *Kano* tot in het leger van *Bello*, en van daar naar *Saccatu*. Eene zeer vermoedende reis, daar de Auteur op dezelve zijn kamel en paard verloor; ook zijn dagboek werd hem ontvreemd, waardoor een ledig vak in zijn verhaal ontstaat. *Caurus* en *Gurra*-nooten nemen de plaats in van kleine munt; het is opmerkelijk, dat het gebruik van *Caurus* voor dit oogmerk zich tot in het hart van *Afrika* uitstrekt. Eindelijk bereikte *Clapperton* het leger van *Bello*, die met zijne vasallen uitgetrokken was, om de opstandelingen van *Gubur* te tuchtigen, maar weinig uitvoerde. *Clapperton* werd door den Sultan *Bello* vriendelijk opgenomen en begeleidde hem naar zijne hoofdstad *Saccatu*.

Het zesde hoofdstuk geeft het verhaal van zijn verblijf aldaar, tot aan zijnen dood. Wij bekomen alhier berigt, aangaande het ontstaan van het Rijk der *Fellatas*, die dezelfde zijn met de *Fulies*. De vader van den Sultan *Bello*, een dweepzieke *Mohamedaan* *Sheik Ofsan* was de grondlegger van hetzelfde, terwijl hij de *Fellatas*, die te yoren verstooid, een herdersleven gevoerd hadden, zamen trok, en den Islam onder hen invoerden. Hij stierf in 1816, en had zijnen zoon *Bello*, de tegenwoordige beheerscher van dit Rijk, tot opvolger, die het door zijnen vader gestichte *Saccatu* vergrootte en van vestingwerken voorzag. De Staatsregeling is geheel despotisch; de Stadhouders der Provinciën worden aangesteld en afgezet naar willekeur. De levenswijze des volks is zeer eenvoudig; de slaven worden goed gehouden. Tarwe, dura, potatoes en katoen zijn de hoofdvoorwerpen der kultuur van den grond; de boterboom is ook hier aanwezig; de manufacturen bepalen zich tot het bereiden en verwen van leder en katoen-weverijen; zout, dadels, paarden en struisveeders, worden door de Turken uit *Bilma* aangebragt. *Clapperton* was reeds half ziek in *Saccatu* aangekomen; hij zet hier zijn dagboek voort, tot op den 1 Maart 1827; den 12 April bereikte hij zijn einde. Van alle zijne reisgenooten was hem nog slechts zijne getrouwe dienaar *Richard Lander* overig, die hem de oogen toedrukte en ter aarde bestelde.

Op het dagboek van *Clapperton* volgt nu dat van zijnen zoo even vernietigen dienaar, tot op zijne terugkomst uit Engeland. Hij nam zijn terugweg op welken hij in gevaar was om van dorst te versuimachen; indien niet een jonge *Fellata* hem een dronk water toegereikt had, over *Kano* en *Dunroa*, in het land *Zegzeg*, en ontmoette hier een volkstam, die volstrekt naakt gingen; de bewoners van *Fullinduschie* zijn overigens een goedaardig en vriendelijk volk. Van daar nam hij zijnen verderen terugweg naar *Badagry*, alwaar hij twee maanden bleef, tot dat hij gelegenheid vond om zich naar Engeland in te schepen, alwaar hij den 30ste April 1828 aanlandde.

Het is onbetwistbaar, dat door deze reis een tot hier toe nog door geen Europeër bezocht gedeelte van *Afrika* in den omtrek van *Badagry* van de Westkust tot *Kano* toe, uit de onbekendheid te voorschijn is getreden. Is ook hier de civilisatie op eenen lagen trap gebleven, zoo heeft zich dezelve toch reeds tot eene zekere hoogte opgeheven, en men mag hopen, dat zij voorwaarts gaande blijven zal.

ADVERTENTIËN.

TRANSPORTEN.

Den 2den Junij 1830. JOHANNA REESE, aan F. L. KUNSTER, van een Erf en Gebouwen, aan de *Kauknie*, L. D. N°. 17.

JACOB A BRANDON, aan MARIA JACOB A LION ARONS, van de helfte in het Erf en daarop staande Gebouwen, gelegen aan de *Wagenweg Straat*, L. .... N°....

N. L. BRAAM, Exploiteur bij het Hof van Civile en Criminele Justitie, aan J. B. F. BOUFFARÉ, van het Huis en Erf, aan de *Weide Straat*, L. D. N°. 280.

Paramaribo den 4 Junij 1830.

De finge. Secretaris.
G. S. DE VEER.

Op den 28den Mei, I. L., des namiddags ten 3 uren, is na eene koortsziekte van veertien dagen, in den ouderdom van 34 jaren, 9 maanden en 5 dagen, Overleden, onze veel geliefde Neef, de Wel Edele Heer WILCO PIETER WILKENS, in leven GEZWOREN KLERK dezer Kolonie.

Dienende deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

JOHAN BALTHAZAR DE BRUIJEL.
HENDRINA ERNSTINA BLEIJ.

De Ondergeteekenden, zullen, op Dingsdag, den 8den dezer, des nademiddags ten 4 uren, ten Huize van den Heer J. NUNES, publiek verhuuren: Diverse Slaven, aankomende de Plantagie *Quapibo*, volgens conditien, berustende ten Kantore der Gezworen Klerken alhier, en ter visie van een ieder, wordende tevens een iegelijk, welke van voornoemde Plantagie Slaven in huur heeft, verzocht, dezelve na expiratie van den huurtijd, zijnde den 6den dezer, aan de Ondergeteekenden terug te bezorgen.

Paramaribo den 4 Junij 1830.

M. J. ROBLES, qq.

J. J. B. DE MESQUITA, qq.

M. A. SALOMONS Vendumeester zal over 14 dagen, Dag en Datum nader te bepalen, op publieke Vendu verkoopen: 84 koppen Slaven, laatst gewerkt hebbende op de Plant. *Spieringszorg* en aankomende de Heeren J. J. PONCELET EN ZON; te Amsterdam. Verders de Grond en Gebouwen van gemelde Plant. *Spieringszorg*, daarbij behoorende Tentboot en *Wane Lastdrager*, benevens 14 stuks privé Slaven, eenige Materialen, Plant. Gereedschappen, enz.

De koopschat der Slaven, voor zoo veel die ten behoeven van eene Plant. worden aangekocht, indien het montant der koopschat meer dan f1000 Ned. bedraagt, kan voldaan worden in solide Wisselbrieven: getrokken 3 maanden Zigt, voor rekening van eene Plant. ('s Lands regten en onkosten daar niet onder begrepen), mits de Wissels door den Vendumeester worden goedgekeurd; zullende de Slaven 3 à 4 dagen vóór den verkoop te bezigtigen zijn, ten zijnen huize, als ook den Inventaris en Bewijzen van eigendom van de Grond en Gebouwen, met de Koop-Conditiën aldaar ter visie liggen.

Paramaribo den 5 Junij 1830.

JAN DE JAGER, qq.

Cs. VAN ELMPT, qq.

M. A. SALOMONS zal MORGEN om 9 uren op Vendu verkoopen: Provisien, Stukgoederen en een Neger gend. PRIMO Timmerman; — Als mede een PAARD, CHAIS, TWEE TUIGEN, en een nieuwe ZADEL en Toom.

Voorts nog een Negerin gend. LUIA, aankomende Meisjvrouw MARIA APO-LONIA van RICHTER.

In de maand September 1830, de juiste tijd nader te bepalen, zal binnen Amsterdam in publieke veiling worden verkocht: de Koffij Plantaadje genaamd KERKSHOVEN, met al derzelve toe- en aanbehooren, gelegen in deze Kolonie, aan de *Warappa Kreck*, ter regterhand in het opvaren, tusschen het Chirurgijn Etablissement *Staf Arons* en de Plantaadje *Chifford Kockshoven*. — De Inventaris zal in tijds ter visie liggen ten Kantore van den Heer E. G. VELDWIJK te Amsterdam, en bij de Heeren P. MAIJ en F. VAN SACHTEN alhier, bij wien ook nadere informatie te bekomen zijn.

Paramaribo den 5 Junij 1830.

De ondergeteekende heeft ontvangen per Kapt. JAN HILLEBRANDS:

Fijne Dames Stroohoeden in soorten, Mans-, Vrouwen-, Jongens en Meisjes Schtenen; dito Grond- en Militaire Schoenen; Verlakte, Paardehaar en Nankings Petten; en ook beste Boter, en vele andere Goederen meer, A Contant.

Paramaribo den 6 Junij 1830.

J. V. O. E. T.

DE RANDAMIE heeft ontvangen per het Schip *Sarah Agatha*, Kapt. S. M. HOFFMAN, van Middelburg, en biedt te Koop aan: beste Zeenw-sche Aardappelen, Zoetemelksche Kazen, Hammen, Saucijs de Bologne; Bier in oxhoofden, Genever in kruiken en Brandewijn in flesschen; — in voorraad fraaije koperen Tafellampen, Porcelein Thee-Serviezen en Dames Galanterien.

Paramaribo den 7 Junij 1830.

J. BRONKHORST JR., qq., verwtigtigd aan het geëerde Publiek, alle maatregels door den Heer D. BENJAMINS qq., tegen zijne handeling in het werk gesteld, als onwettig beschouwd moeten worden, uit hoofde gemelde Heer D. BENJAMINS qq., voor als nog in gebreken is gebleven zijn qualiteit te produceren.

Den 7 Junij 1830.

SCHEEPS-TIJDING.

*****

BINNENGEKOMEN.

De Nederlandsche Sloep *Anna*, Kapt. JOHN JAMES SIMMONS, van St. Eustatius.

Het Schip *Maria Adriana*, Kapt. L. HUS, van Rotterdam.

Het Schip de *Prins der Nederlanden*, Kapt. J. HILLEBRANDS, van Amsterdam.

Het Schip *Sarah Agatha*, Kapt. S. M. HOFFMAN, van Middelburg.

UITGEZEILD.

De Noord Amerikaanse Briik *Fair Trader*, Kapt. DAVID L. LECAW, naar New Burry Port; lading: 163 vaten Malassie.

Gedrukt te Paramaribo, bij de *Erven* J. BRINK,